

ФОРМУВАННЯ МЕЖ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОДИНИЦЬ В УКРАЇНІ

ГЛУЩЕНКО Данііл Юрійович
студент 4-го курсу ОС Бакалавр
спеціальності «Геодезія та землеустрій»

Науковий керівник
КОЛГАНОВА Ірина Григорівна
к.е.н., доцент кафедри землепорядного проектування
Національний університет
біоресурсів та природокористування України,
м. Київ Україна,
kolganova_i@nubip.edu.ua

Формування територій та встановлення меж адміністративно-територіальних утворень зумовлена необхідністю створення оптимальних умов для ефективного здійснення місцевого самоврядування. Сучасний землеустрій, як система соціально-економічних та екологічних заходів, спрямований на раціональну організацію територій адміністративно-територіальних одиниць, які є основою для організації державного управління та місцевого самоврядування на місцях. Тому формування меж адміністративно-територіальних одиниць є надзвичайно важливим та відповідальним завданням землеустрою.

Адміністративно-територіальний устрій поділ країни на адміністративно-територіальні одиниці певних рівнів, у яких формуються структура органів публічної влади, що забезпечують територіальне самоврядування й державне управління, та система адміністративно-управлінських, фінансово-економічних та інших взаємозв'язків між адміністративно-територіальними одиницями й центральними органами державної влади [0].

Межі адміністративно-територіальних утворень встановлюються та змінюються на підставі проєктів землеустрою, які розробляються з урахуванням техніко-економічного обґрунтування їх розвитку та генеральних планів населених пунктів. Відповідно до статті 183 Земельного кодексу України, одним із завдань землеустрою є встановлення меж району, села, селища, міста, району у місті [0]. Законом України «Про землеустрій» (ст. 46) передбачається, що для встановлення або зміни меж адміністративно-територіальних утворень розробляються проєкти землеустрою щодо встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальних територій. Дані проєкти землеустрою розробляються для створення повноцінної інфраструктури та створення сприятливих щодо їх територіального розвитку, забезпечення раціонального використання територій із збереженням їх

природних ландшафтів та історикокультурної цінності, з врахуванням інтересів громади, землекористувачів, у тому числі орендарів, і затвердженій містобудівній документації.

Межа адміністративно-територіальної одиниці – це сукупність умовних ліній, кожна з яких відділяє її територію від території суміжної адміністративно-територіальної одиниці, що послідовно з'єднуються у вузлових точках, а також співпадають або узгоджуються із межами адміністративно-територіальних одиниць вищого рівня. Сучасний адміністративно-територіальний устрій України не створює передумови здійснення ефективної регіональної політики та суттєво впливає на становлення місцевого самоврядування (рис. 1).

Рис. 1. Атлас адміністративно-територіального устрою України [0]

Межі адміністративно-територіальних утворень не є статичними та можуть змінюватися під впливом економічних, географічних, демографічних, екологічних та інших факторів. Важливо зазначити, що включення земельних ділянок до меж відповідних утворень не призводить до припинення права власності чи права користування цими ділянками, що є гарантією захисту прав власників та землекористувачів [0].

Процес формування меж адміністративно-територіальних утворень в Україні базується на поєднанні історичних, соціально-економічних та географічних чинників. Історично сформовані адміністративно-територіальні одиниці зазнали численних змін через політичні трансформації та економічні кризи, що вимагає системного підходу до їхнього оновлення.

Одним із ключових аспектів є узгодження інтересів місцевих громад із державними цілями, що забезпечує раціональне використання земельних

ресурсів та розвиток інфраструктури. Сучасний етап реформування АТО в Україні характеризується впровадженням нових нормативно-правових документів, які визначають процедури встановлення меж, їх зміни та актуалізації у зв'язку зі змінами у демографічній та економічній ситуації.

Важливим інструментом у процесі формування меж є геоінформаційні системи (ГІС), що дозволяють проводити детальний аналіз територій, визначати природні, соціальні та економічні особливості регіонів. Це сприяє створенню оптимальних моделей адміністративно-територіального поділу, що враховують специфіку конкретних областей та сприяють сталому розвитку територій.

Окрім технологічних і методичних підходів, значну роль відіграє і участь громад у процесі встановлення меж. Громадські обговорення та участь місцевих органів влади у прийнятті рішень забезпечують прозорість і легітимність проведених змін, що, в свою чергу, сприяє підвищенню рівня довіри населення до органів місцевого самоврядування.

Список використаних джерел:

1. Про землеустрій: Закон України від 22.05.2003 № 858-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text> (дата звернення 18.02.2025);
2. Адміністративно-територіальний устрій України: методологічні основи та практика реформування: монографія / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України»; наук. ред. В.С. Кравців. Львів, 2016. 264 с;
3. Атлас адміністративно-територіального устрою України. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/13404> (дата звернення 17.02.2025);
4. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення 17.02.2025).

УДК 528.4:355.422(1-81)

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

«GEOPOINT»

6-7 березня 2025 року

**PROCEEDINGS OF INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE**

«GEOPOINT»

6-7 March 2025

Тези опубліковано в авторській редакції

*Автори матеріалів
НЕСУТЬ ПОВНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ*

За точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей